

Romrejse oktober/november 2023

Romselskabet vil igen i år tilbyde en efterårsrejse til Rom. Rejsen vil finde sted den 28. oktober – 4. november 2023 og vil byde på en vifte af oplevelser og seværdigheder. Vi har sammensat et program med nye seværdigheder, men vi har også plukket lidt i de ”gamle” rejser.

På tidligere rejser har vi bestræbt os på at komme ind og opleve seværdigheder, som er svære at få adgang til, hvis man er i Rom på egen hånd.

Også på denne rejse vil vi igen bestræbe os på at finde vej til unikke, særlige seværdigheder og derved give rejsedeltagerne mulighed for andre synsvinkler og oplevelser i Rom end vanligt. Programmet er ikke faldet endeligt på plads – vi har forespørgsler ude mange steder og venter på svar – men omvendt må vi også sikre os plads på fly og hotel. Dog tror vi på, at programmet vil blive godt, og at vi vil få adgang til de fleste og forhåbentlig alle de påtænkte seværdigheder, der i tid spænder bredt; nemlig fra antikken, til gotikken og op til barokken samt et besøg på et museum fra 1990’erne.

Programmet, som vi fortsat arbejder med, rummer følgende oplevelser/seværdigheder:

Circo Massimo

Viale Aventino

[CIRCO MAXIMO EXPERIENCE - History through augmented and virtual reality.](#)

Caracallas termer

Viale delle Terme di Caracalla 52,

[Rom-guide.dk - Romerske termer](#)

Sant' Urbano alla Caffarella

Via della Caffarella/Vicolo Sant'Urbano

[Off the Beaten Track: The Church of Sant' Urbano alla Caffarella, Rome - Walks in Rome \(Est. 2001\)](#)

[Sant'Urbano alla Caffarella | Churches of Rome Wiki | Fandom](#)

Bibliotekstur

Roms statsarkiv

Corso del Rinascimento, 40

- Biblioteca Angelica

Via Sant'Ignazio 52

[\(20+\) Biblioteca Angelica | Rome | Facebook](#)

- Biblioteca Casanatense

Via Sant'Ignazio 52

- Biblioteca Vallicelliana

Piazza della Chiesa Nuova 18

Giorgio de Chirico. Lejlighed og studie

Omvisning med guide

Piazza di Spagna, 31

[Contacts | Fondazione Giorgio e Isa de Chirico \(fondazionedechirico.org\)](#)

Gabatellatur

Den protestantiske kirkegård

Centrale Montemartini

Rundtur i Garbatella med Jesper Storgård

Palazzo Colonna

Galleri, Isabelles lejlighed

Omvisning med guide

Piazza SS. Apostoli, 66 Roma

[Home - Colonna Palace \(galleriacolonna.it\)](#)

Kirketur

Santa Maria in Cosmedin

Basilica san Giorgio in Velabro

San Nicola i Carcere

Santa Maria i Campitelli

Heldags bustur

Subiaco

[The italian village of Subiaco, Roma in Lazio, Italy - e-borghi](#)Olevano Romano

Palestrina

[Prenestino Diocesan Museum of Sacred Art - museumgrandtour](#)

Olevano Romano

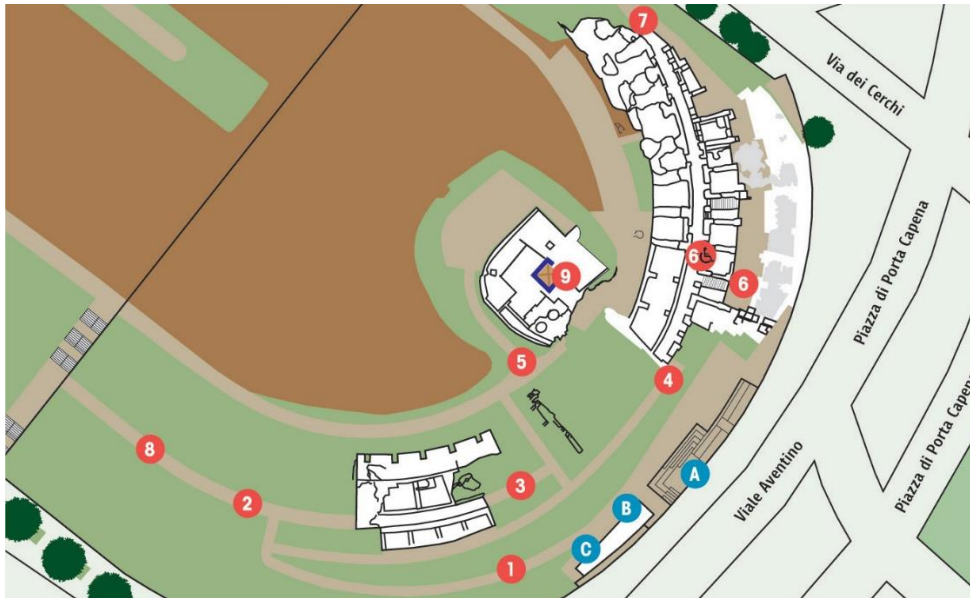
Tur på Gianicolohøjen

Den tyske kirkegård ved Vatikanet

Det spanske Akademi

San Pietro i Montorio og Bramantes Tempietto

Circo Massimo

1. Dalen og Cirkusets oprindelse
2. Cirkus fra Julius Cæsar til Trajan
3. Cirkus i kejsertiden
4. Caveaen
5. Titusbuen
6. Cirkusbutikkerne (tabernae)
7. Cirkus i middelalderen og i moderne tid
8. "En dag i cirkus"

Circus Maximus er latin og betyder det "største cirkus". På italiensk lyder navnet Circo Massimo, hvilket er en antik, romersk væddeløbsbane, hvor publikum i titusindvis kunne blive underholdt. I området mellem Aventin- og Palatinerhøjen blev det første og største stadion anlagt i det antikke Rom. Det målte 621 i længden og 118 m i bredden og kunne rumme over 150.000 tilskuere. I sin fuldt udviklede form blev det modellen for cirkus i hele Romerriget. Området er nu en offentlig park.

Mod sydøst er et område med ruiner, Circo Maximo Experience, og her formidles Circus Massimo gennem alle dets historiske faser ved hjælp af ny interaktiv teknologi.

Caracallas termer

Caracallas termer var en af de største offentlige badeanstalter i oldtidens Rom. Termerne blev påbegyndt af kejser Caracalla i 211 e.v.t. og fuldendt af de to efterfølgende kejsere Elagabal og Alexander Severus. Badeanlægget var i brug indtil 537 e.v.t., da goterne afbrød vandforsyningen. Anlægget optog ca. 11 hektar og bestod af en hovedbygning, og af en omgivende mur med rum til blandt andet biblioteker. I den velbevarede og rigt udsmykkede hovedbygning fandtes de traditionelle romerske baderum samt et stort svømmebassin og to søjleomkransede sportspladser.

Termerne var rigt udsmykket med marmor, mosaikker og skulpturer, hvoraf de mest berømte er Den Farnesiske Tyr og Herkules Farnese. De findes nu i Museo Archeologico Nazionale i Napoli.

I dag danner ruinerne om sommeren ramme om koncerter og friluftsoperaer.

Cava Romana dell'Appia Antica

Rom har i sin tre tusinde år lange historie konstant haft brug for byggematerialer. Tuf blev anvendt som bygningssten, og pozzolana blev anvendt som tilslagsmateriale til romersk cement. Begge materialer blev brudt underjordisk, og under Rom er der i dag kilometervis af underjordiske stenbrud. Nogle stenbrud blev i antikken til katakomber, mens andre stenbrud i moderne tid er blevet anvendt til dyrkning af champignon og andre svampe.

I dag er blot et af de antikke stenbrud tilgængeligt, nemlig Cava Romana dell'Appia Antica, som vi vil besøge.

Sant' Urbano alla Caffarella

Kirken Sant' Urbano alla Caffarella ligger et godt stykke væk fra alfarvej, gemt væk i Parco alla Caffarella, i den sydøstlige del af Rom.

Kirken var oprindeligt et gammelt tempel, som i det 9. århundrede blev omdannet til et oratorium dedikeret til St Urban, en biskop, der led martyrdøden på kejser Marcus Aurelius' tid (r. 161-80).

Templet var småt i størrelse. Det stod på et højt podium og var udelukkende lavet af mursten, bortset fra de fire marmorsøjler foran. Det er blevet dateret til det tredje eller fjerde årti af det 2. århundrede e.Kr.

Bygningens nuværende udseende er resultatet af en gennemgribende restaurering foretaget i 1634 af pave Urban VIII (r. 1623-44), som fik opmuret mellemrummene mellem de fire søjler i templets indgangsparti. Han tilføjede også støttepiller til hjørnerne .

Kirken indeholder en interessant cyklus af middelalderfresker, signeret og dateret af Fratel Bonizzo (1011). Kalkmalerierne blev retoucheret i 1634 som led i restaureringen.

Bibliotekstur

Roms statsarkiv

I 1497 påbegyndte pave Alexander VI Borgia opførelsen af den bygning, der skulle huse Roms universitet beliggende i hjertet af byen, nær kirken S. Eustachio.

Opførelsen af Palazzo della Sapienza med kirken S. Ivo og Alessandrina-biblioteket, nu det historiske sæde for Roms statsarkiv, strakte sig over næsten to århundreder.

Statsarkivet i Rom blev oprettet med dekret af 30. december 1871, med den opgave at bevare pavestatens centrale papirer, samt rets- og notararkivets dokumenter.

Biblioteca Angelica (Piazza S. Agostino 8)

Biblioteca Angelica er Roms ældste offentlige bibliotek og et af de allerførste, der grundlagdes i Europa. Biblioteket er opkaldt efter den augustinske biskop Angelo Rocca, som ledede Vatikanets

trykpresse under pave Sixtus V. Han overlod sit dyrebare bibliotek til munkene i Skt. Augustin-klosteret i slutningen af det 16. århundrede. Rocca ville gerne have, at alle skulle kunne bruge biblioteket, en højst usædvanlig idé på det tidspunkt.

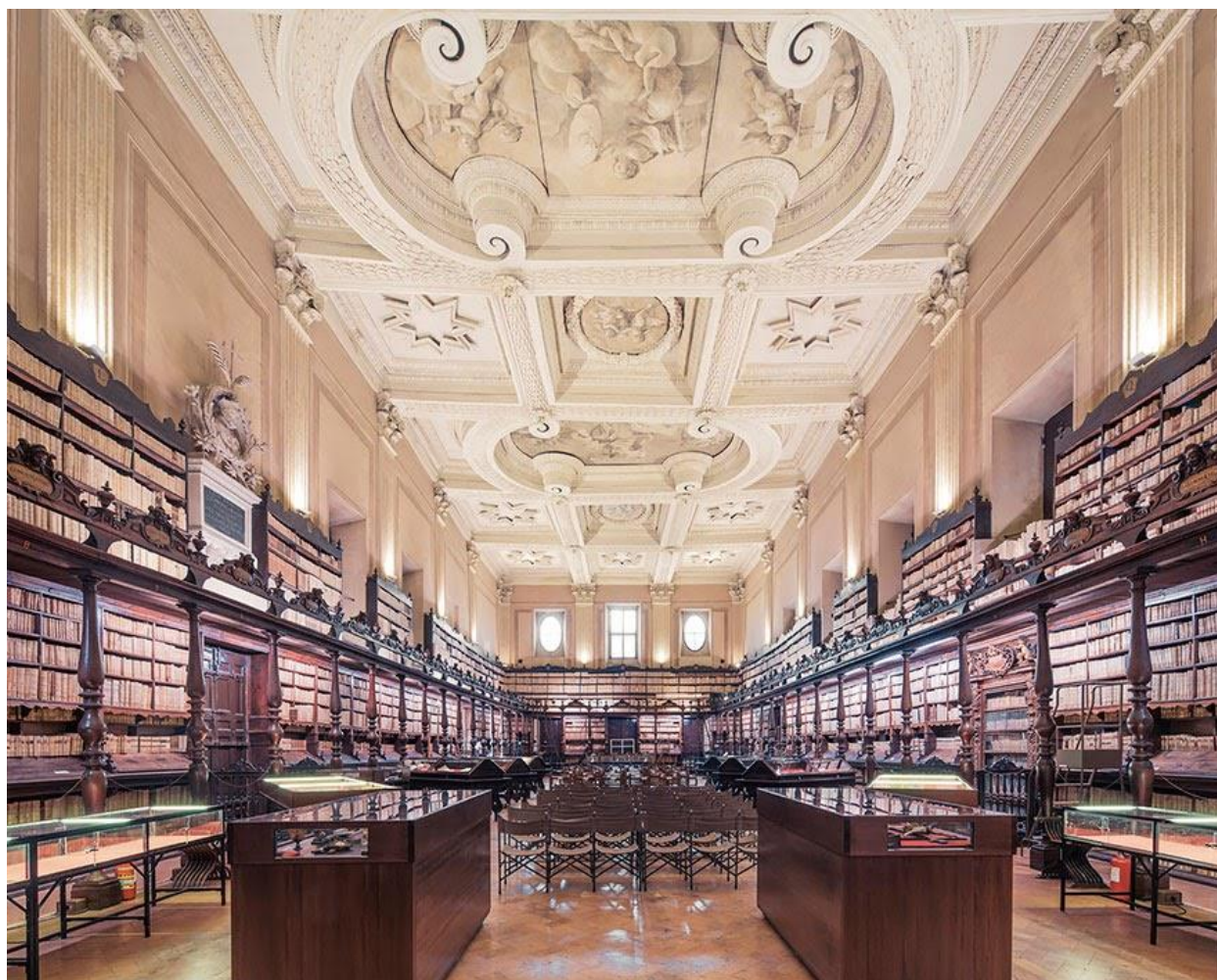
Siden 1940 har Biblioteca Angelica været hjemsted for det italienske litterære akademi, *Accademia dell'Arcadia*, der blev stiftet i 1690 af en gruppe italienske intellektuelle fra den svenske dronning Christinas kreds. De frygtede for litteraturens forsømte skæbne og gav akademiet navn efter det navnkundige græske Arkadien.

Biblioteca Casanatense (Via Sant'Ignazio 52)

Biblioteket blev grundlagt af dominikanske munke fra Santa Maria Sopra Minerva-klosteret i Rom på anmodning af kardinal Girolamo Casanate, deraf navnet. Det blev indviet i 1701 i en bygning, der var en del af Minerva-klosteret, tegnet til lejligheden af arkitekten A.M. Borioni.

Kardinalen skænkede 25.000 bind til samlingen, og henover årene skaffede dominikanermunkene mange flere. De havde forbindelser til de bedste europæiske boghandlere og søgte gennem dem både antikke og moderne bøger, så de kunne opbygge et universelt bibliotek af tekster om teologi, økonomi og romersk lov, og også andre videnskabelige og kunstneriske værker.

I 1884 overgik biblioteket til den italienske stat, og de dominikanske bibliotekarer blev skiftet ud med tjenestemænd. Siden har biblioteket med sin samling på over 350.000 værker været underlagt det italienske kulturministerium.

Biblioteca Vallicelliana (Piazza della Chiesa Nuova 18)

San Filippo Neri grundlagde i 1575 et nyt religiøst samfund, som tog navnet *Congregazione dell' Oratorio*, og pave Gregorio XIII tildelte ham den antikke kirke Santa Maria in Vallicella. Kirken blev indviet et par år senere under navnet *Chiesa Nuova*. I 1637 overtog Borromini arbejdet med at bygge den store klosterbygning *Oratorio dei Filippini*, der hænger sammen med kirken. Han arbejdede her indtil 1650, hvor han forlod byggepladsen efter nogle uoverensstemmelser med medlemmer af menigheden. På dette tidspunkt var imidlertid både facaden, første og anden gård, refektoriet, bibliotekssalen og *Torre dell'Orologio* færdiggjort.

Giorgio de Chirico. Lejlighed og studie

Lejlighedskomplekset består af kunstnerens bolig, hans atelier og en stor terrasse på tredje sal i Palazzetto dei Borgognoni i centrum af Rom lige ved den Spanske trappe. De Chirico boede de sidste 30 år af sit liv her sammen med sin anden kone Isabella Pakzwer Far, som fortsatte med at bo i lejligheden indtil sin død i 1990.

Efter ankomst til Rom i 1944, og efter lange ophold i forskellige europæiske byer og en periode i New York, bosatte de Chirico sig i lejligheden på Piazza di Spagna i 1948 som 60-årig. Residensen har en fascinerende udsigt over Trinità dei Monti og Villa Medici og er "strategisk" beliggende i hjertet af, hvad der har været betragtet som byens kulturelle og kunstneriske centrum siden det 17. århundrede. Området er hjemsted for adskillige kunstneratelierer og gallerier beliggende i Via Margutta og Via del Babuino, samt Via Condottis historiske Caffè Greco. På dette tidspunkt i hans liv repræsenterede området et ideelt sted for de Chirico at slå sig ned og fortsætte med sit arbejde.

Takket være Isabella Pakzwer Fars arv er de Chirico-museet i øjeblikket tilgængeligt for offentligheden. Museet, der blev indviet den 20. november 1998 på 20-året for kunstnerens død, giver et unikt og intimt indblik i de Chiricos hverdag, samt en mulighed for at få indsigt i de Chiricos originale billedsprog.

Den protestantiske kirkegård

Som kirkegård for digterne og tænkerne, kunstnerne og videnskabsfolk er den protestantiske kirkegård alias Cimitero Acattolico ved Porta San Paolo i arbejderkvarteret Testaccio gået over i historien. "Resurrectis" - til dem som vil genopstå - forkynder indskriften over indgangsportalen på Via Caio Cestio.

Omkring 4.000 "Rom-beboere" fra hele verden, flertallet tyskere, englændere, russere og skandinaver, har i ly af den Aurelianske mur fundet fred, men kirkegårdsnavnet er faktisk misvisende, da også ortodokse og katolikker er begravet her.

1800-tallet var en frugtbar periode for skandinaverne i Rom, og denne kendsgerning kan aflæses af de danske gravsteder. Kunstnerne er pænt repræsenterede med bl.a. malerne Harald Jerichau, Johan Bravo, Johan August Krafft, Asmus Carstens, Hans Jørgen Hammer, Sophie Kloss, Jens Christian Holm og Tyge Bendix, billedhuggerne C.F. Holbech og Søren Seidelin Winther, forfatterne Carsten Hauch og Børge Janssen, fotografen Pietro Boyesen samt komponisten Niels Ravnkilde og hotelværtinden Marie Dinesen.

Centrale Montemartini

Centrale Montemartini er et ekstraordinært eksempel på transformationen af en industriel historisk bygning, Roms første offentlige kraftværk, til et museum.

Museets historie begyndte i 1997 med overførslen af et udvalg af skulpturer og arkæologiske genstande fra de Capitolinske Museer, som på det tidspunkt var under en større reovering, til kraftværket, som ikke havde været i drift i flere år.

Garbatella

Garbatella ligger uden for Roms historiske centrum og lige ved siden af det mere berømte Ostiense-distrikt. Det er en planlagt bebyggelse, der går tilbage til begyndelsen af det 20.

århundrede. Helt konkret blev Garbatella grundlagt i 1920 på godset af samme navn – en lidt landlig del af Rom med fåregræsgange, marker og vinmarker.

Distriktet blev oprindeligt bygget til at huse arbejderne til flodhavnen, der skulle forbinde byen med Ostia, men dette var et projekt, der aldrig blev afsluttet. I stedet blev fordrevne familier fra andre områder af byen beboere i Garbatella.

Garbatella er opbygget af blokke af beboelsesbygninger centreret omkring forskelligartede haver - noget, der var inspireret af Englands Garden City Movement fra det tidlige 20. århundrede, hvor samfundet er fokuseret på de udendørs grønne områder.

Palazzo Colonna

Palazzo Colonna er et af de ældste og største private paladser i Rom. Pave Martin V Colonna begyndte opførelsen af paladset i 1400-tallet, men det meste af bygningen er fra 1700-tallet.

Familien bebor stadig paladset. Colonna-familien går tilbage til det tolvte århundrede og kommer fra byen Colonna, nær Rom, deraf paladsets navn.

Hovedgalleriet blev færdiggjort i 1703 og rummer familiens betydelige kunstsamling, bl.a. Annibale Carracci's maleri af *Bønnespiseren*.

Isabelle Colonna blev født i Sursock og hendes ægteskab med prins Marcantonio bragte hende til Italien, hvor hun blev en del af den aristokratisk elite. Efter monarkiets fald blev Isabelle en slags "erstatningsdronning" i Rom. Under Anden Verdenskrig beskyttede hun Palazzo Colonna og var senere i vid udstrækning ansvarlig for at åbne paladset for offentligheden.

Prinsesse Isabelles lejlighed ligger i en fløj fra det 15. århundrede. Der modtog hun mange kongelige, inklusive dronning Elizabeth. De smukke lejligheder har en teatralisk og næsten venetiansk stemning. Isabella døde i 1984 i en alder af 96 år, og møblerne står præcis, som da hun døde.

Kirketur

Santa Maria in Cosmedin

Denne smukke, enkle kirke blev bygget i 500-tallet på det sted, hvor det antikke Roms fødevarermarked lå. Det elegante, romanske tårn blev bygget til i 1100-tallet.

I 1800-tallet blev en barokfacade fjernet, og kirken blev ført tilbage til sin oprindelige enkle stil. Kirken har mange fine cosmatiske arbejder, især mosaikkerne i gulvet, det hævdede kor, bispetronen og baldakinen over hovedalteret. I søjlegangens væg er indbygget en Bocca della Verità – sandhedens mund – og den har muligvis dækket over et afløb fra før det 4. århundred.

Basilica San Giorgio in Velabro

Nede i den lavtliggende gade, der er opkaldt efter Velabrum, sumpen hvor Romulus og Remus efter sigende blev fundet af hunulven, ligger en lille kirke viet til Sankt Georg, hvis knogler hviler under alteret. Basilikaen fra det 7. århundrede har gennem tiden været skadet af oversvømmelser, og i 1993 blev San Giorgio i Velabro stærkt beskadiget af en eksplosion forårsaget af en bilbombe parkeret foran kirken. Dette var en del af en større og voldelig terrorkampagne udført af medlemmer af den sicilianske mafia, der rystede hele Italien mellem 1992 og 1993. Ved eksplosionen kollapsede indgangspartiet, og efter en omhyggelig restaurering har kirken fået sit oprindelige udseende tilbage. I kirken er to rækker af spoliesøjler.

San Nicola i Carcere

Kirken blev bygget over resterne af tre små republikanske templer indviet af sejrige romerske generaler mellem det 3. og 2. århundrede fvt. Disse templer blev almindeligvis identificeret med tre guddomme kendt som Spes (Håb), Janus og Juno Sospita.

I løbet af det 12. eller 13. århundrede blev kirken restaureret, genindviet og opkaldt efter Sankt Nicholas, en vigtig helgen for det græske og byzantinske samfund i Rom. Kirken inkorporerede store arkitektoniske elementer fra templerne, herunder søjlerne, der er synlige på facaden og sidevæggene. Selve kirken blev bygget på podiet i templet Juno Sospita.

Under San Nicola har udgravninger afsløret templernes fundament og giver et indblik i de arkitektoniske teknikker, som romerne brugte.

Santa Maria in Campitelli

Pave Alexander VII byggede kirken på stedet for en tidligere kirke dedikeret til Santa Maria in Campitelli, en helligdom som mange mennesker mirakuløst troede havde standset en frygtelig pestepidemi i 1656. Projektet blev overdraget til Carlo Rainaldi, en elev af Bernini. Paven lagde den første sten den 29. september 1660.

Den to-etagers facade er bygget af travertin, og er domineret af stærke lodrette linjer. Denne effekt blev opnået ved at indbygge store søjler i facaden, i stedet for at dekorere den med pilastre eller halvsøjler, som det er sædvanligt med barokkirker. Kuppelen er med firkantede tegl og hviler på en lav cylindrisk tromle. Kuppelen afsluttes med en elegant barok lanterne.

Inde i kirken er det fantastiske albertabernakel med spiralsøjler tegnet af Giovanni Antonio De Rossi som ramme om billedet af Jomfru Maria. Sidekapellerne rummer værker af de store romerske barokmalere: Sebastiano Conca, Giovanni Battista Gaulli (kendt som Il Baciccio) og Luca Giordano. I det nærliggende kloster er det muligt at se en del af kælderens i Apollo Sosianus-templet.

Heldagsudflugt i bus til Subiaco, Olevano Romano og Palaestrina

I rejsen planlægges også en udflugt til tre mindre byer øst for Rom: Subiaco, Olevano Romano og Palaestrina. Subiaco's historie begynder med Neros legendariske beslutning om at få sin villa bygget her, hvis rester stadig er synlige. Men landsbyen er frem for alt omdrejningspunktet for Benediktinervejen; her boede den hellige Benedikt af Norcia, som grundlagde ikke mindre end tretten klostre i området, hvoraf nogle stadig er synlige i dag. I benediktinerklostret Santa Scholastica blev Italiens første bogtrykkeri indrettet i 1460'erne, og på en bjergafsats ovenfor ligger et andet kloster, San Benedetto, der har fine kalkmalerier fra 1200-tallet.

Olevano Romano er en smuk bjergby med trappegader, og den har i årenes løb tiltrukket mange danskere så som guldaldermalerne C.W. Eckersberg og Wilhelm Marstrand samt Bertel Thorvaldsen, men også senere tiders kunstnere. Også Palaestrina er en charmerende bjergby med trappegader, og den er bygget på ruinerne af den antikke by af samme navn.

Tur på Gianicolohøj

Denne dag vil vi besøge kirkegården Campo Santo Teutonico, selve Gianicolohøj med de mange monumenter for frihedskæmperne der kæmpede for Roms frihed og samling med det øvrige Italien og besøge Det spanske Akademi med Tempietto.

Campo Santo Teutonico - den tyske kirkegård i Vatikanet

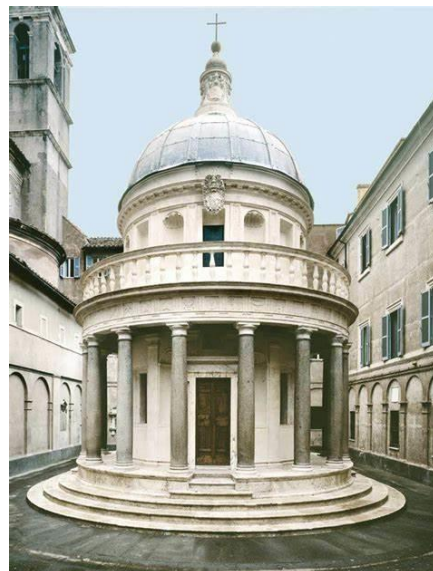
Den tyske kirkegård er beliggende i Vatikanet lige syd for Peterskirken. Det forlyder, at pave Leo III gav arealet i 799 til Karl den Store og dennes undersætter. De af undersætterne, der døde i Rom, blev begravet her og grundet den umiddelbare nærhed til apostlenes grave og med mindet om de første martyrer under Nero, fik kirkegården navnet Campus Sanctus; den hellige mark.

Begravelse på kirkegården er i dag forbeholdt medlemmer af den tyske menighed, men der er også to danskere, som er stedt til hvile her. Den ene er guldaldermaleren Albert Küchler, der konverterede til katolicismen, og desuden blev munk. Desuden har den danske prinsesse Charlotte Frederikke, mor til den senere Frederik VII, sit gravsted på kirkegården.

Det spanske Akademi, San Pietro i Montorio og Donato Bramantes Tempietto

Beliggende på toppen af hovedstadens næsthøjeste bakke, på højre side af Tiberen, giver det spanske akademi besøgende chancen for at beundre en af de bedste solopgange over den evige by. Ud over stringensen og klostres enkelthed i den ydre struktur, vil Real Academia de España overraske med sine skjulte perler.

Gamle romerske vægge, rester af en cisterne og klassiske søjledекorationer indikerer en glørværdig fortid, selvom oprindelsen og funktionen af disse strukturer ikke er kendt.

Selve komplekset er knyttet til kirken San Pietro i Montorio og Donato Bramantes "lille tempel", der menes at være stedet for Skt. Peters korsfæstelse. Ydermere byder det indre af akademiet på andalusisk arkitektur, arabiske portikoer og en "spansk" gårdhave. På væggene er malet vægmalerier eller lunetter, der skildrer franciskanerordenens historie.

Praktisk information

Rejsens pris er 13.800,-kr pr. person i delt dobbeltværelse. Tillæg for enkeltværelse er 1.770,- kr. Tilmelding og yderligere oplysninger: Romselskabet S.P.Q.R. susanne.trudsoe@live.dk eller tlf. 31 40 58 77. Tilmelding sker først til Susanne Trudsø, og derefter betales depositum som bekræftelse på tilmeldingen.

Depositum beløber sig til 4.000,- kr. Depositum kan ikke refunderes, og betalingsfristen er 11. maj 2023. Depositum indsættes på SPQR rejsekonto i Jyske Bank regnr. 7854 kontonr. 14 51 239. Husk at anføre navn/navne. Betalingsfristen for restbeløbet er medio august 2023. Prisen inkluderer fly, transfer, hotel med morgenmad (7 overnatninger), hotelskat, 5 måltider, entrées og lokal transport med bus og taxi.

Afbestillingsforsikring samt syge- og rejseforsikring er **ikke** inkluderet i prisen. Drikkepenge er heller ikke inkluderet i prisen.

Turen arrangeres i samarbejde med Profil Rejser, som er medlem af Rejsegarantifonden med nr. 2356. Der gøres opmærksom på, at programmet er foreløbigt, hvorfor ændringer kan forekomme.

Rejseledere er de to bestyrelsesmedlemmer i Romselskabet: Paul Anker Lund og Susanne Trudsø, som kan kontaktes på pasl@outlook.dk og susanne.trudsoe@live.dk.

Bemærk

Det vil være dage med gåture, hvor offentlig transport ikke er mulig. Det er derfor vigtigt at være rimeligt godt gående. Desuden vil afsætning og pick-up ved transfer være cirka en km fra hotellet.

Rejse

Afrejse Kastrup den 28 oktober 2023 kl. 7.55

Ankomst Rom kl. 10.30

Hjemrejse fra Rom den 4. november 2023 kl. 11.25

Ankomst København kl. 14.00

Inkl. 23 kg bagage – samt 8 kg håndbagage

Hotel

Hotel Pace Helvezia****

Via IV Novembre 104, 00186 Roma

Hotellet er beliggende i hjertet af Rom, og i gåafstand til Piazza Venezia. Alle værelser er indrettet med moderne faciliteter. Hotellet har en panoramisk tagterrace med udsigt mod Trajans Forum samt til Vittorio Emanuele-monumentet. Hotellet tilbyder gratis Wi-Fi.

[Pace Helvezia Hotel in Rome Official Website \(hotelpacehelveziaroma.it\)](http://hotelpacehelveziaroma.it)